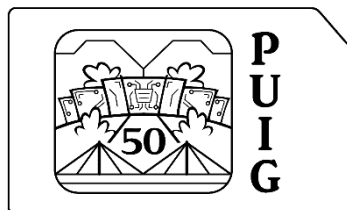

PROGRAMACIÓ DE CIÈNCIES SOCIALS NIVELL: 2n d'ESO INSTITUT PUIG CASTELLAR

Sabers		
MATÈRIA	CURS/ETAPA	
CIÈNCIES SOCIALS	2n ESO	
1r trimestre: Els orígens del món medieval Al-Àndalus La societat feudal i el ressorgiment de les ciutats 2n trimestre El món medieval cristià a la península ibèrica L'Art al món medieval 3r trimestre Les connexions mundials i la primera globalització (segles XV-XVI) El camí cap a l'Estat modern		
Criteris generals		
Metodologia i avaluació		
A partir dels coneixements previs de l'alumnat, i incentivant la seva participació en tot el procés d'aprenentatge, es treballarà cada situació d'aprenentatge amb: - Una introducció per part del professorat, a partir d'esquemes, presentacions digitals i recursos audiovisuals. - Lectura i interpretació de fonts primàries de diversos tipus: textos, mapes, gràfics, fotografies, estadístiques, premsa, etc. - Activitats d'aprenentatge de diferents tipus, amb especial atenció a la connexió entre els continguts clau. - A cada trimestre, com es concreta a la programació, es treballarà alguna activitat amb metodologia TILC d'expressió oral, expressió escrita i comprensió lectora. - També s'avaluarà la competència digital a partir de presentacions i exercicis presentats en format digital, tal com es concreta a la programació. L'avaluació constarà de almenys dues proves escrites per trimestre, la revisió de la llibreta, les activitats fetes a casa i a classe i l'actitud i participació a classe, a partir de la següent ponderació: Exàmens: 70%, Deures i activitats diverses: 25%, Participació: 10% i Actitud: 10%		

Donat que l'avaluació és contínua l'assignatura s'aprovarà amb la mitjana dels 3 trimestres, sempre que la nota de cada trimestre sigui superior a 4.

En cas de què la mitjana no doni aprovat, s'hauran de recuperar al juny, amb un examen, els trimestres suspesos.

Mesures d'atenció a la diversitat (mesures i suport universals, addicionals i intensius):

- S'aplicaran adaptacions a l'aula o Plans Individualitzats, segons la valoració de l'equip docent i l'ACAD.
- L'alumne/a haurà de seguir les classes regulars, amb orientació continuada del professorat, que adaptarà les activitats a les característiques de l'alumnat.
- L'avaluació tindrà en compte molt especialment, a més de les proves amb correcció adaptada, la revisió de la llibreta, la feina a casa i a l'aula i l'actitud.
- En vermell es marquen els sabers, objectius d'aprenentatge i els criteris d'avaluació mínims que es demanaran als alumnes amb Pla Individualitzat.
- Si es considera necessari es facilitarà material adaptat a l'alumnat PI: llibre de text adaptat de Vicens Vives i materials de reforç, en paper i/o digitals.

Material i recursos:

- LLIBRE DE TEXT: GEOGRAFIA I HISTÒRIA 2. VICENS VIVES.
- MATERIAL DE REFORÇ I AMPLIACIÓ: material fotocopiable i al moodle per a activitats pràctiques, com per exemple, mapes, esquemes, mapes conceptuals i activitats interactives digitals (TIC).
- ÚS DE LES TIC: Recursos Moodle, activitats interactives, cerca d'informació, recursos audiovisuals: presentacions, documentals, pel·lícules, etc.

ANNEX 1: Competències específiques de ciències socials: geografia i història

CE 1: Cercar i tractar informació que permeti interpretar el present i el passat, aplicant els procediments de la recerca històrica i geogràfica a partir de l'anàlisi crítica de dades procedents de fonts analògiques i digitals, per transformar-ho en coneixement i comunicar-ho a través de diferents formats
CE 2: Indagar i argumentar a partir de problemes socials rellevants, locals i globals, per desenvolupar un pensament crític i respectuós amb les diferències, que contribueixi a la construcció de la identitat individual i col·lectiva i a la consecució d'un present i un futur més just i inclusiu
CE 3: Interpretar els canvis i les continuïtats dels processos històrics, mitjançant la realització de projectes d'investigació i l'ús de fonts primàries i secundàries, per interpretar els problemes del món actual i fer propostes a favor de la pau, el benestar i el desenvolupament sostenible.
CE 4: Descobrir i analitzar els elements i dinàmiques que configuren el territori, mitjançant l'estudi de casos i problemàtiques geogràfiques, per valorar els diferents paisatges i proposar alternatives de gestió territorial, amb criteris de sostenibilitat i justícia social.
CE 5: Analitzar de forma crítica els mecanismes que han regulat la vida de les societats al llarg de la història fins a l'actualitat i la construcció dels sistemes democràtics per participar de manera respectuosa i compromesa en activitats comunitàries que promoguin la convivència, la cohesió social i l'equitat.
CE 6: Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi de perspectives i mirades diverses per formar-se un criteri propi fonamentat i comprometre's en la defensa dels drets humans, la llibertat i la igualtat davant les situacions d'injustícia i discriminació.
CE 7: Identificar els fonaments que sostenen les identitats personals i col·lectives des d'una perspectiva intercultural, respectant els sentiments de pertinença, i valorar les diverses manifestacions culturals i artístiques i el patrimoni material i immaterial per contribuir a la cohesió social i als valors que emanen d'una ciutadania europea responsable i solidària.
CE 8: Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de gènere, i comprometre's en la igualtat d'oportunitats, la participació efectiva i la responsabilitat compartida de totes les persones en la societat i l'entorn, superar estereotips i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència.
CE 9: Valorar críticament les dinàmiques d'interdependència entre diferents factors dins un món globalitzat i les desigualtats i conflictes que es generen, i relacionar les problemàtiques locals i globals per proposar alternatives basades en la cultura de la pau i adquirir compromisos que permetin la consecució d'un món més solidari i sostenible.

ANNEX 2: Competències transversals

C1: Competència ciutadana
C2: Competència emprenedora
C3: Competència personal, social i d'aprendre a aprendre
C4: Competència digital

ANNEX 3: Vectors

1.	Aprenentatges competencials
2.	Perspectiva de gènere
3.	Universalitat del currículum
4.	Qualitat de l'educació de les llengües
5.	Ciutadania democràtica i consciència global
6.	Benestar emocional

NIVELL	ETAPA	TRIMESTRE
2n	ESO	1r
MATÈRIA	TÍTOL I DESCRIPCIÓ SITUACIÓ D'APRENENTATGE	
Ciències socials	El món medieval va ser una època fosca? Es planteja una reflexió crítica de la visió fosca que ens ha arribat del món medieval en contrapartida de la visió de Roma o del Renaixement.	
PRIORITZACIÓ DE COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE L'ÀMBIT DE LES CIÈNCIES SOCIALS I TRANSVERSALS	SABERS	DESENVOLUPAMENT SITUACIÓ D'APRENENTATGE (8 sessions)
Competències específiques: CE 6: Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi de perspectives i mirades diverses per formar-se un criteri propi fonamentat i comprometre's en la defensa dels drets humans, la llibertat i la igualtat davant les situacions d'injustícia i discriminació. CE 7: Identificar els fonaments que sostenen les identitats personals i col·lectives des d'una perspectiva intercultural, respectant els sentiments de pertinença, i valorar les diverses manifestacions culturals i artístiques i el patrimoni material i immaterial per contribuir a la cohesió social i als valors que emanen d'una ciutadania europea responsable i solidària. CE 9: Valorar críticament les dinàmiques d'interdependència entre diferents factors dins un món globalitzat i les desigualtats i conflictes que es generen, i relacionar les problemàtiques locals i globals per proposar alternatives basades en la cultura de la pau i adquirir compromisos que permetin la consecució d'un món més solidari i sostenible. Competències transversals: C1: Competència ciutadana: Comprèn les relacions sistèmiques d'interdependència, ecodpendència i interconnexió entre actuacions locals i globals i adopta, conscientment i motivadament, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable C4. Competència digital: Fa cerques avançades a internet atenent a criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant-les de manera crítica i arxivant-les per recuperar, referenciar i reutilitzar aquestes recerques respecte a la propietat intel·lectual	Què va provocar el col·lapse de Roma? Quins canvis afecten a l'Europa occidental entre els segles V-X. Quin paper va jugar l'islam al món cristià?	Anàlisi de fonts primàries i secundàries per conèixer identificar i interpretar les causes del col·lapse de Roma. Comentari i descripció de mapes polítics. Elaboració d'apunts i esquemes. Comentari d'imatges d'origen islàmic mongol amb representacions de Mahoma. Metodologia: El treball es farà a partir d'explicacions del professor i exercicis amb fonts primàries i recursos digitals. Al moodle tindran disponible les presentacions i resum del tema, així com els diferents exercicis.

OBJECTIUS D'APRENTATGE	CRITERIS D'AVUACIÓ
Enumerar i analitzar les causes del col·lapse de Roma	Conèixer i valorar les causes de la caiguda de Roma i la fi del món antic.
Conèixer i situar els nous regnes germànics a l'Europa occidental.	Saber definir els principals regnes germànics i les seves particularitats culturals com polítiques.
Analitzar les conseqüències de l'aparició de l'islam.	Poder explicar els canvis que hi ha al món abans i després de l'islam
VECTORS	2: Perspectiva de gènere

NIVELL	ETAPA	TRIMESTRE
2n	ESO	1r
MATÈRIA	TÍTOL I DESCRIPCIÓ SITUACIÓ D'APRENTATGE	
Ciències Socials	L'islam a la península ibèrica Es planteja una reflexió sobre el passat divers de la península ibèrica i com la trobada de cultures a format l'actual Espanya.	
PRIORITZACIÓ DE COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE L'ÀMBIT DE LES CIÈNCIES SOCIALS I TRANSVERSALS		DESENVOLUPAMENT SITUACIÓ D'APRENTATGE (8 sessions)
Competències específiques: CE 6: Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi de perspectives i mirades diverses per formar-se un criteri propi fonamentat i comprometre's en la defensa dels drets humans, la llibertat i la igualtat davant les situacions d'injustícia i discriminació. CE 7: Identificar els fonaments que sostenen les identitats personals i col·lectives des d'una perspectiva intercultural, respectant els sentiments de pertinença, i valorar les diverses manifestacions culturals i artístiques i el patrimoni material i immaterial per contribuir a la cohesió social i als valors que emanen d'una ciutadania europea responsable i solidària. CE 8: Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de gènere, i comprometre's en la igualtat d'oportunitats, la participació efectiva i la responsabilitat compartida de totes les persones en la societat i l'entorn, superar estereotips i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència. Competències transversals: C1: Competència ciutadana: Comprèn les relacions sistèmiques d'interdependència, ecodpendència i interconnexió entre actuacions locals i globals i adopta, conscientment i motivadament, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable C4. Competència digital: Fa cerques avançades a internet atenent a criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant-les de manera crítica i arxivant-les per recuperar, referenciar i reutilitzar aquestes recerques respecte a la propietat intel·lectual		Què va ser Al-Àndalus? Quins canvis provoquen els musulmans a la península ibèrica Quina és l'herència actual islàmica al territori. Anàlisi de fonts primàries i secundàries per conèixer identificar i interpretar les causes de l'expansió de l'islam per la península ibèrica. Comentari i descripció de mapes polítics. Elaboració d'apunts i esquemes. Cerca d'elements culturals actuals d'origen islàmic. Metodologia: El treball es farà a partir d'explicacions del professor i exercicis amb fonts primàries i recursos digitals. Al moodle tindran disponible les presentacions i resum del tema, així com els diferents exercicis. Exercici en format digital amb incorporació d'imatges i mapes sobre les etapes d'Al Andalus per avaluar la competència digital. A partir d'un text sobre l'herència de l'Al Andalus a la nostra cultura faran un exercici de comprensió lectora amb metodologia TILC

OBJECTIUS D'APRENTATGE	CRITERIS D'AVUACIÓ
Saber la formació política, econòmica i social d'Al-àndalus.	Saber explicar l'evolució política, social i econòmica d'Àl-àndalus
Conèixer l'herència actual islàmica	Saber citar exemples d'herencia islàmica actual derivada d'Al-Andalus.
VECTORS	2: Perspectiva de gènere

NIVELL	ETAPA	TRIMESTRE
2n	ESO	1r
MATÈRIA	TÍTOL I DESCRIPCIÓ SITUACIÓ D'APRENENTATGE	
Ciències socials	La societat estamental era justa o injusta? Es planteja una reflexió crítica sobre el model de societat estamental derivat del feudalisme.	
PRIORITZACIÓ DE COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE L'ÀMBIT DE LES CIÈNCIES SOCIALS I TRANSVERSALS	SABERS	DESENVOLUPAMENT SITUACIÓ D'APRENENTATGE (8 sessions)
Competències específiques: CE 6: Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi de perspectives i mirades diverses per formar-se un criteri propi fonamentat i comprometre's en la defensa dels drets humans, la llibertat i la igualtat davant les situacions d'injustícia i discriminació. CE 7: Identificar els fonaments que sostenen les identitats personals i col·lectives des d'una perspectiva intercultural, respectant els sentiments de pertinença, i valorar les diverses manifestacions culturals i artístiques i el patrimoni material i immaterial per contribuir a la cohesió social i als valors que emanen d'una ciutadania europea responsable i solidària. CE 8: Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de gènere, i comprometre's en la igualtat d'oportunitats, la participació efectiva i la responsabilitat compartida de totes les persones en la societat i l'entorn, superar estereotips i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència. Competències transversals: C1: Competència ciutadana: Comprèn les relacions sistèmiques d'interdependència, ecodpendència i interconnexió entre actuacions locals i globals i adopta, conscientment i motivadament, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable C4. Competència digital: Fa cerques avançades a internet atenent a criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant-les de manera crítica i arxivant-les per recuperar, referenciar i reutilitzar aquestes recerques respecte a la propietat intel·lectual	Què és la societat estamental? Què significa tenir privilegis? Quin paper té la dona en aquest model social? Per què parlem de ressorgiment de ciutats?	Anàlisi de fonts primàries i secundàries per conèixer la realitat jurídica de la societat Elaboració d'apunts i esquemes. Cerca d'elements culturals actuals per fer una comparativa social. Metodologia: El treball es farà a partir d'explicacions del professor i exercicis amb fonts primàries i recursos digitals. Al moodle tindran disponible les presentacions i resum del tema, així com els diferents exercicis. Presentació digital sobre la societat estamental per avaluar l'expressió oral amb metodologia TILC i la competència digital.

OBJECTIUS D'APRENTATGE	CRITERIS D'AVUACIÓ
Entendre el concepte jurídic de persona privilegiada.	Poder explicar la vinculació de les lleis de l'època amb els privilegis.
Poder explicar la divisió per estaments de la societat.	Saber entendre les diferències entre la societat actual i l'estamental.
Saber quin paper tenia la dona en funció de l'estament.	Saber explicar la situació de la dona en diferents contextos estamentals.
Entendre el concepte ressorgiment en el context de l'Europa occidental.	Explicar la nova vida comercial de les ciutats dins de l'Europa occidental.
VECTORS	5: Ciutadania democràtica i consciència social.

NIVELL	ETAPA	TRIMESTRE
2n	ESO	2n
MATÈRIA	TÍTOL I DESCRIPCIÓ SITUACIÓ D'APRENENTATGE	
Ciències socials	Espanya i Catalunya ja existien al món medieval? Es planteja una reflexió crítica sobre els orígens nacionals d'Espanya i Catalunya des del món medieval.	
PRIORITZACIÓ DE COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE L'ÀMBIT DE LES CIÈNCIES SOCIALS I TRANSVERSALS		SABERS
		DESENVOLUPAMENT SITUACIÓ D'APRENENTATGE (12 sessions)
Competències específiques: CE 6: Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi de perspectives i mirades diverses per formar-se un criteri propi fonamentat i comprometre's en la defensa dels drets humans, la llibertat i la igualtat davant les situacions d'injustícia i discriminació. CE 7: Identificar els fonaments que sostenen les identitats personals i col·lectives des d'una perspectiva intercultural, respectant els sentiments de pertinença, i valorar les diverses manifestacions culturals i artístiques i el patrimoni material i immaterial per contribuir a la cohesió social i als valors que emanen d'una ciutadania europea responsable i solidària. CE 8: Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de gènere, i comprometre's en la igualtat d'oportunitats, la participació efectiva i la responsabilitat compartida de totes les persones en la societat i l'entorn, superar estereotips i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència. Competències transversals: C1: Competència ciutadana: Comprèn les relacions sistèmiques d'interdependència, ecodependència i interconnexió entre actuacions locals i globals i adopta, conscientment i motivadament, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable C4. Competència digital: Fa cerques avançades a internet atenent a criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant-les de manera crítica i arxivant-les per recuperar, referenciar i reutilitzar aquestes recerques respecte a la propietat intel·lectual		Què significa Espanya i Catalunya? Què hi havia políticament a la península ibèrica, en terres cristianes, entre els segles VIII-XIX? Com era la societat i l'economia medieval cristiana a la península ibèrica? Què significa Espanya i Catalunya? Què hi havia políticament a la península ibèrica, en terres cristianes, entre els segles VIII-XIX? Com era la societat i l'economia medieval cristiana a la península ibèrica? Anàlisi de fonts primàries i secundàries per conèixer la realitat política i econòmica dels regnes cristians de la península ibèrica. Elaboració d'apunts i esquemes. Comentari i descripció de mapes polítics i econòmics. Metodologia: El treball es farà a partir d'explicacions del professor i exercicis amb fonts primàries i recursos digitals. Al moodle tindran disponible les presentacions i resum del tema, així com els diferents exercicis. Exercici de comprensió lectora, amb metodologia TILC, sobre la Catalunya medieval.

OBJECTIUS D'APRENTATGE	CRITERIS D'AVUACIÓ
Entendre la diferències entre regne medieval i estat-nació.	Saber explicar les diferències entre un estat actual i un regne medieval.
Ser conscient de la pluralitat cultural a la península al llarg del món medieval.	Poder explicar els diferents regnes cristians i particularitats pròpies.
Entendre els orígens històrics d'Espanya i Catalunya.	Saber explicar els orígens lingüístics del català i el castellà.
VECTORS	5: Ciutadania democràtica i consciència social.

NIVELL	ETAPA	TRIMESTRE
2n	ESO	2n
MATÈRIA	TÍTOL I DESCRIPCIÓ SITUACIÓ D'APRENENTATGE	
Ciències socials	Art o tècnica al món medieval? Es planteja una reflexió crítica sobre les manifestacions culturals plàstiques durant el món medieval.	
PRIORITZACIÓ DE COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE L'ÀMBIT DE LES CIÈNCIES SOCIALS I TRANSVERSALS		DESENVOLUPAMENT SITUACIÓ D'APRENENTATGE (12 sessions)
Competències específiques: CE 6: Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi de perspectives i mirades diverses per formar-se un criteri propi fonamentat i comprometre's en la defensa dels drets humans, la llibertat i la igualtat davant les situacions d'injustícia i discriminació. CE 7: Identificar els fonaments que sostenen les identitats personals i col·lectives des d'una perspectiva intercultural, respectant els sentiments de pertinença, i valorar les diverses manifestacions culturals i artístiques i el patrimoni material i immaterial per contribuir a la cohesió social i als valors que emanen d'una ciutadania europea responsable i solidària. CE 8: Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de gènere, i comprometre's en la igualtat d'oportunitats, la participació efectiva i la responsabilitat compartida de totes les persones en la societat i l'entorn, superar estereotips i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència. Competències transversals: C1: Competència ciutadana: Comprèn les relacions sistèmiques d'interdependència, ecodpendència i interconnexió entre actuacions locals i globals i adopta, conscientment i motivadament, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable C4. Competència digital: Fa cerques avançades a internet atenent a criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant-les de manera crítica i arxivant-les per recuperar, referenciar i reutilitzar aquestes recerques respecte a la propietat intel·lectual		Anàlisi de fonts primàries i secundàries per conèixer les diferents manifestacions artístiques. Anàlisi i comentaris de fotografies i de làmines iconogràfiques. Elaboració d'apunts i esquemes. Comentari i descripció de mapes polítics i econòmics. Metodologia: El treball es farà a partir d'explicacions del professor i exercicis amb fonts primàries i recursos digitals. Al moodle tindran disponible les presentacions i resum del tema, així com els diferents exercicis.

OBJECTIUS D'APRENTATGE	CRITERIS D'AVUACIÓ
Saber explicar l'evoluci3 de les manifestacions culturals plàstiques del món cristià.Poder explicar característiques més destacables de l'art mudèjar.	Poder explicar característiques més destacables de l'art romànic i gòtic.
Ser conscient de les diferents manifestacions culturals plàstiques alienes al cristianisme.	Poder explicar característiques més destacables de l'art mudèjar.
Valorar les diferències entre art o tècnica.	Argumentar què és cada concepte i posicionar-se.
VECTORS	2: Perspectiva de gènere.

NIVELL	ETAPA	TRIMESTRE
2n	ESO	3r
MATÈRIA	TÍTOL I DESCRIPCIÓ SITUACIÓ D'APRENENTATGE	
Ciències socials	Descobriments o connexions? Es planteja una reflexió crítica sobre els viatges d'ultramar dels europeus entre els segles XV-XVI	
PRIORITZACIÓ DE COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE L'ÀMBIT DE LES CIÈNCIES SOCIALS I TRANSVERSALS	SABERS	DESENVOLUPAMENT SITUACIÓ D'APRENENTATGE (11 sessions)
Competències específiques: CE 6: Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi de perspectives i mirades diverses per formar-se un criteri propi fonamentat i comprometre's en la defensa dels drets humans, la llibertat i la igualtat davant les situacions d'injustícia i discriminació. CE 7: Identificar els fonaments que sostenen les identitats personals i col·lectives des d'una perspectiva intercultural, respectant els sentiments de pertinença, i valorar les diverses manifestacions culturals i artístiques i el patrimoni material i immaterial per contribuir a la cohesió social i als valors que emanen d'una ciutadania europea responsable i solidària. CE 8: Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de gènere, i comprometre's en la igualtat d'oportunitats, la participació efectiva i la responsabilitat compartida de totes les persones en la societat i l'entorn, superar estereotips i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència. Competències transversals: C1: Competència ciutadana: Comprèn les relacions sistèmiques d'interdependència, ecodpendència i interconnexió entre actuacions locals i globals i adopta, conscientment i motivadament, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable C4. Competència digital: Fa cerques avançades a internet atenent a criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant-les de manera crítica i arxivant-les per recuperar, referenciar i reutilitzar aquestes recerques respecte a la propietat intel·lectual	Per què es van fer els viatges d'ultramar? Quines rutes es van establir? Com va canviar el món? Qui vivia al continent americà abans de l'arribada dels europeus?	Anàlisi de fonts primàries i secundàries per conèixer les causes i les conseqüències dels viatges Anàlisi i comentaris de mapes comercials. Elaboració d'apunts i esquemes. Comentari i descripció de mapes polítics i econòmics. Metodologia: El treball es farà a partir d'explicacions del professor i exercicis amb fonts primàries i recursos digitals. Al moodle tindran disponible les presentacions i resum del tema, així com els diferents exercicis.

OBJECTIUS D'APRENTATGE	CRITERIS D'AVUACIÓ
Ser conscient dels canvis que afecten al món amb les connexions mundials.	Explicar el paper que juga els metalls preciosos i els nous productes exportats a Europa.
Ser conscient dels diferents pobles que vivien al continent americà abans de l'arribada dels europeus.	Poder explicar característiques més destacables dels diferents pobles com ara: inques, asteques, maies...
Posicionar-se entre descobrir o connectar	Argumentar quin és el concepte més adient: descobriment o connexió.
VECTORS	5: Ciutadania democràtica i consciència global.

NIVELL	ETAPA	TRIMESTRE
2n	ESO	3r
MATÈRIA	TÍTOL I DESCRIPCIÓ SITUACIÓ D'APRENENTATGE	
Ciències socials	La fi del món medieval? Es planteja una reflexió crítica sobre l'impacte dels canvis de l'època moderna.	
PRIORITZACIÓ DE COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE L'ÀMBIT DE LES CIÈNCIES SOCIALS I TRANSVERSALS	SABERS	DESENVOLUPAMENT SITUACIÓ D'APRENENTATGE (11 sessions)
Competències específiques: CE 6: Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi de perspectives i mirades diverses per formar-se un criteri propi fonamentat i comprometre's en la defensa dels drets humans, la llibertat i la igualtat davant les situacions d'injustícia i discriminació. CE 7: Identificar els fonaments que sostenen les identitats personals i col·lectives des d'una perspectiva intercultural, respectant els sentiments de pertinença, i valorar les diverses manifestacions culturals i artístiques i el patrimoni material i immaterial per contribuir a la cohesió social i als valors que emanen d'una ciutadania europea responsable i solidària. CE 8: Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de gènere, i comprometre's en la igualtat d'oportunitats, la participació efectiva i la responsabilitat compartida de totes les persones en la societat i l'entorn, superar estereotips i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència. Competències transversals: C1: Competència ciutadana: Comprèn les relacions sistèmiques d'interdependència, ecodpendència i interconnexió entre actuacions locals i globals i adopta, conscientment i motivadament, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable C4. Competència digital: Fa cerques avançades a internet atenent a criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant-les de manera crítica i arxivant-les per recuperar, referenciar i reutilitzar aquestes recerques respecte a la propietat intel·lectual	Qui va ser els Reis Catòlics? Com es van formar les monarquies absolutes? Què va ser el Renaixement? Què canvia dins del món catòlic?	Anàlisi de fonts primàries i secundàries per conèixer les característiques de l'època moderna. Anàlisi i comentaris de mapes polítics. Elaboració d'apunts i esquemes. Comentari i descripció de mapes polítics i econòmics. Metodologia: El treball es farà a partir d'explicacions del professor i exercicis amb fonts primàries i recursos digitals. Al moodle tindran disponible les presentacions i resum del tema, així com els diferents exercicis. Exercici d'expressió escrita amb metodologia TILC comparant la Reforma i la Contrareforma.

OBJECTIUS D'APRENTATGE	CRITERIS D'AVUACIÓ
Ser conscient dels canvis entre les diferents èpoques: medieval moderna.	Argumentar si hi ha un verdader canvi entre els dos períodes.
Entendre què va ser el Renaixement	Explicar l'origen i les característiques d'aquest concepte.
VECTORS	2: Perspectiva de gènere.